

Bezpečnostní politika

Cevro Cyril Svoboda

Evropa

- Na území Evropy zasahuje 50 nezávislých států a leží na jejím území 44 hlavních měst.
- Všechny evropské země kromě Běloruska a Kazachstánu jsou členy Rady Evropy a 27 evropských států jsou členy EU.
- Subjektem mezinárodního práva je Svatý stolec (Vatikán).
- Žádný evropský stát není tak silný, aby ji ovládl.

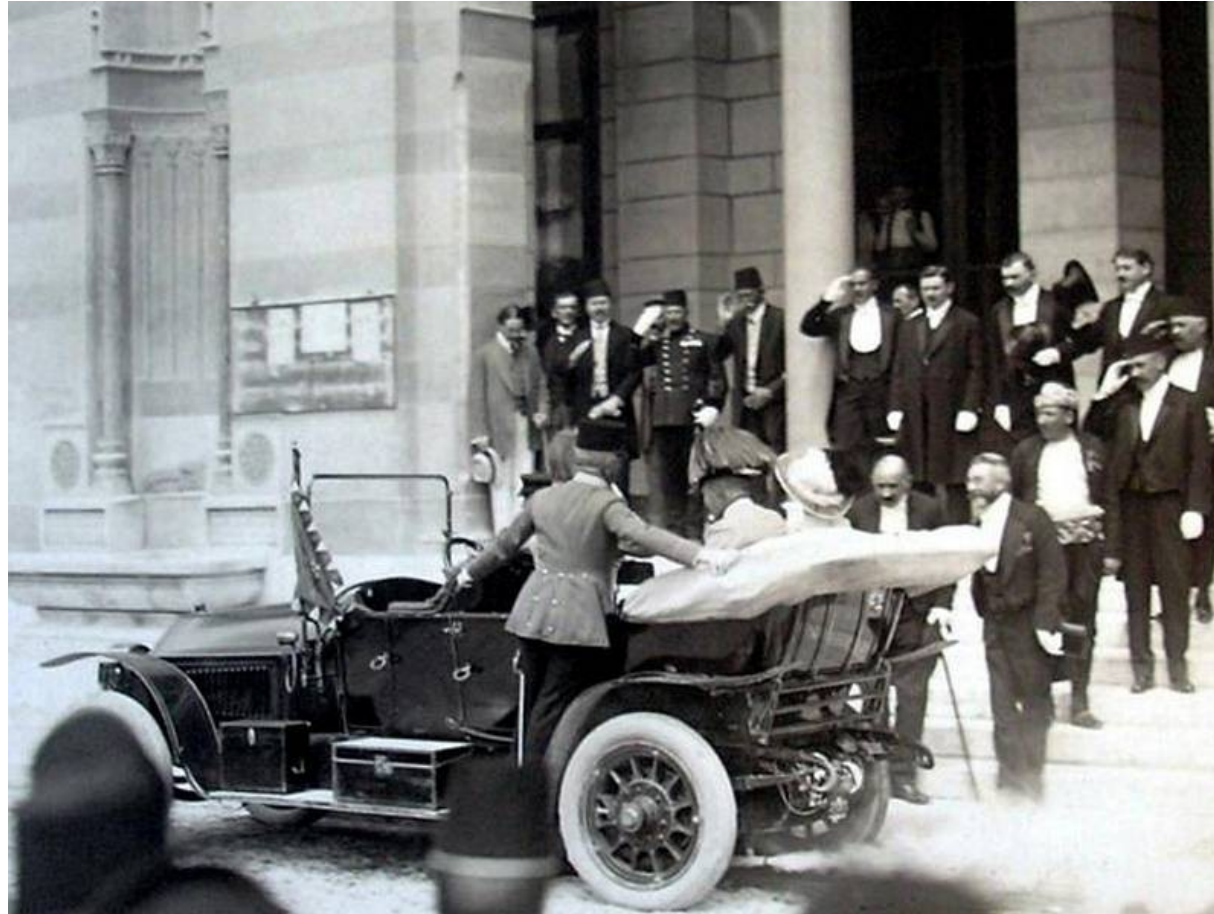
Evropa v úpadku

- V roce 1914 Evropa neměla konkurenci v oblasti zájmu mocenském, hospodářském, ve vědě, kultuře a obchodu. Prostřednictvím svých koloniálních říší (především VB a Francie) ovládala téměř celou zeměkouli.
- Do roku 1945 přišla téměř o všechno. Troskám Evropy v roce 1945 vévodily dvě mocnosti USA a SSSR.
- Válka 1914-18: „Válka vojáků“
- Válka 1939-45: „Válka národů“

Počátek první světové války

- „La belle époque“: období mezi Prusko-francouzskou válkou 1870-1871 (porážka Francie) a vypuknutím první světové války.
- 1879 vznikl Dvojspolek Německa a Rakouska-Uherska,
- 1882 vznikl Trojspolek připojením Itálie.
- 1894 vznikla dvojdohoda mezi Francií a Ruskem
- 1907 vznikla Trojdohoda Francie, Ruska a Velké Británie
- 28. června 1914 atentát na rakouského následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este.
- 23. července předložila rakousko-uherská vláda Srbsku ultimátum
- 28. července 1914 vypovědělo Rakousko-Uhersko Srbsku válku

Následník trůnu v Sarajevu 28.6.1914

Vyhlášení války

- *Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčil nejmilostivěji vydati tento Nejvyšší vlastnoruční spis a manifest:*
- ***Milý hrabě Stürgkhu***
Vidělo se Mi, naříditi ministru Mého domu a věcí zahraničních, aby oznámil královské srbské vládě, že mezi mocnářstvím a Srbskem nastal stav válečný. V této osudné chvíli jest mi potřebou, obrátiti se Svoje milované národy. Nařizuji vám tudíž, abyste přiložený manifest veřejně vyhlásil.

V Lázních Išlu, dne 28. července 1914

František Josef v. r.

Manifest Mým národům 28.7.1914

Bylo mým nejrůcnějším přáním, abych léta, která z Boží milosti jsou Mi ještě dopřána, mohl zasvětit dílům míru a uchránil Svoje národy před těžkými oběťmi a břemeny války.

V radě Prozřetelnosti bylo jinak rozhodnuto.

Pletichy protivníka plného nenávisti nutí Mne, abych na obranu cti Svého mocnářství, na ochranu jeho vážnosti a moci k zabezpečení jeho državy po dlouhých letech míru chopil se meče.....Naděje, že Srbské království ocení shovívavost a mírumilovnost Mé vlády a že dostojí svému slovu, se nesplnila.

Stále výše šlehá plamen nenávisti proti Mně a Mému domu, stále otevřeněji vystupuje snaha nerozlučná území Rakousko-Uherska násilně odtrhnouti.... Tomuto nesnesitelnému řádění musí se učiniti přítrž, ustavičná vyzývavost Srbska musí se ukončiti, má-li čest a vážnost Mého mocnářství zůstat neporušena a jeho státní, hospodářský a vojenský rozvoj býti ušetřen stálých záchvěvů...Srbsko odmítlo umírněné a spravedlivé požadavky Mé vlády a odepřelo dostáti povinností, jichž splnění v životě národů a států jest přirozeným a nutným základem míru.

Mým národům

- *A tak jsem nucen přikročiti k tomu, aby se moci zbraní opatřily nezbytné záruky, které mají zabezpečiti Mým státům pokoj uvnitř a trvalý mír na venek.*

V této vážné chvíli Jsem si plně vědom celého dosahu svého rozhodnutí a své zodpovědnosti před Všemohoucím.

Vše Jsem prozkoumal a uvážil.

S klidným svědomím nastupuji cestu, kterou Mi povinnost vykazuje.

Spoléhám na Svoje národy, kteří ve všech bouřích vždy v jednotě a věrnosti kolem Mého trůnu se seřadili a pro čest, velikost a moc vlasti k nejtěžším obětem vždy byli ochotni.

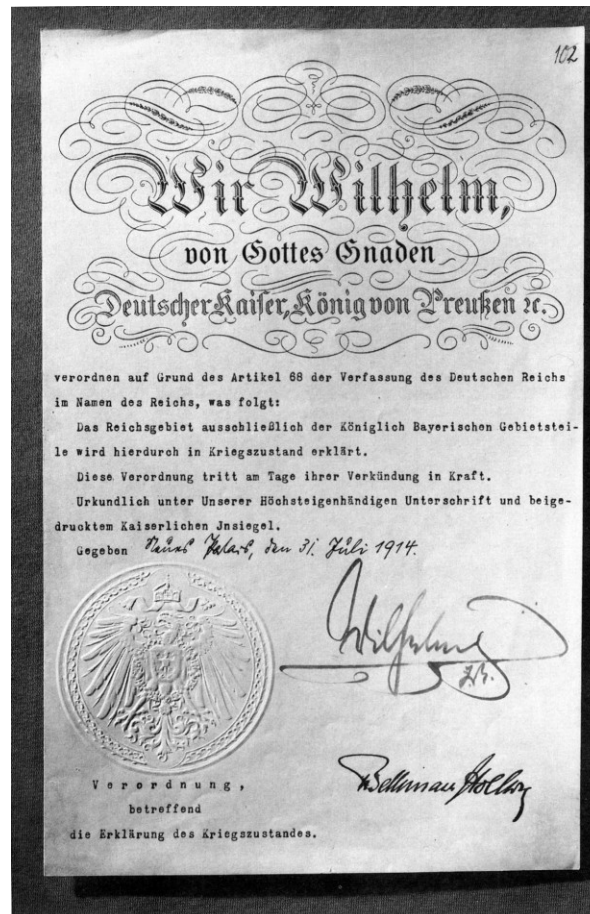
Spoléhám na statečnou, obětavým nadšením naplněnou brannou moc Rakousko-Uherska.

A důvěřuji ve Všemohoucího, že Mým zbraním dopřeje vítězství.

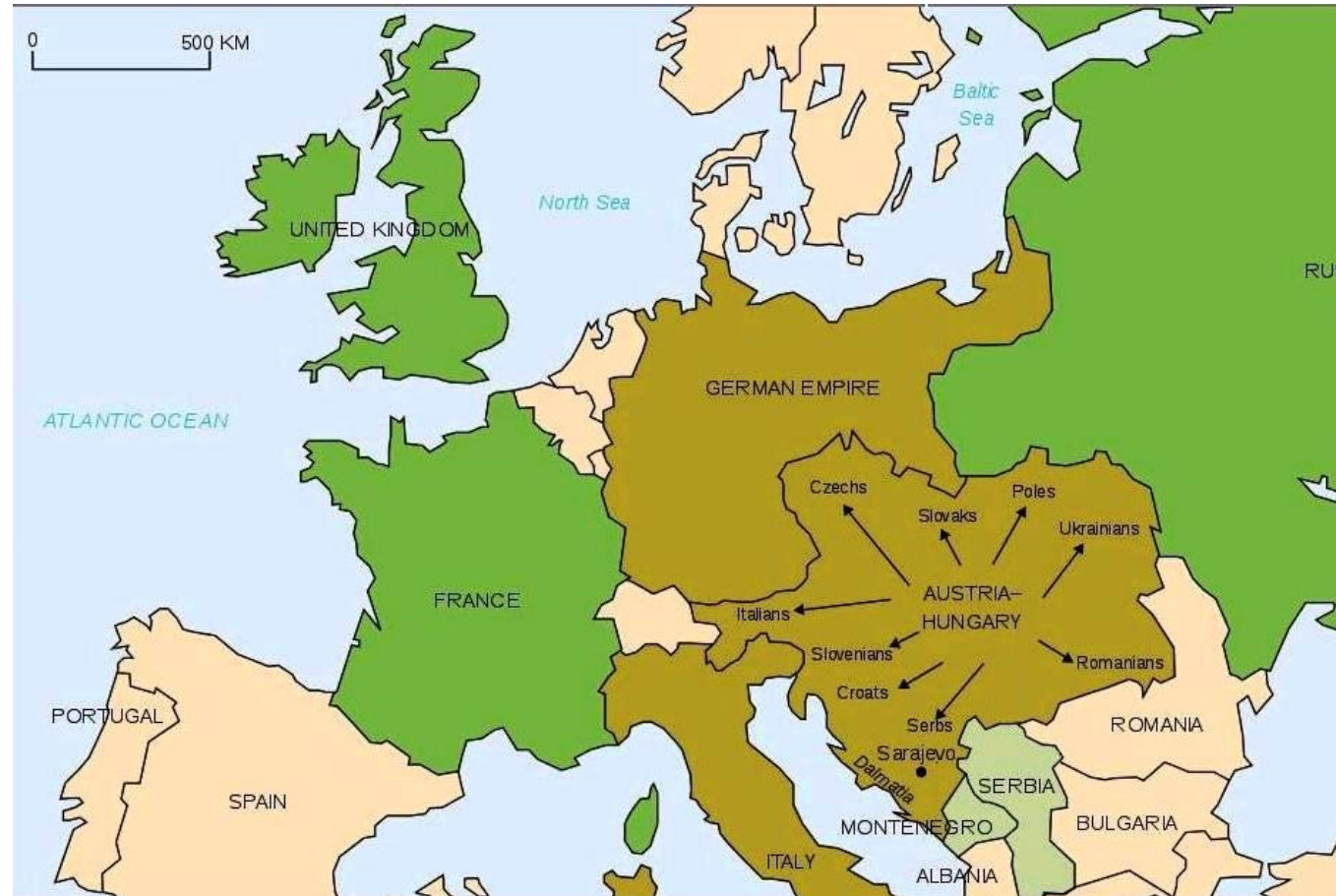
- *František Josef, v.r.*

Vyhlášení války Německem 1.8.1914

Rozdělení Evropy před Velkou válkou

Vstup USA do Velké války počátek konce

- Dne 7. května 1915 byla britská osobní loď Lusitania s Američany na palubě potopena torpédem z německé ponorky.
- Dne 20. 1916 byla také zachycena nóta, kterou poslal německý ministr zahraničí Zimmermann velvyslanci v Mexiku Eckhardtovi. Obsahovala návrh nabídnout Mexiku Texas a Nové Mexiko pokud zaútočí spolu s Německem na Spojené státy. To byly poslední kapky. USA se rozhodly vstoupit do Velké války.
- Vstup USA do války rozhodl o vítězství Trojdohody ve Velké válce

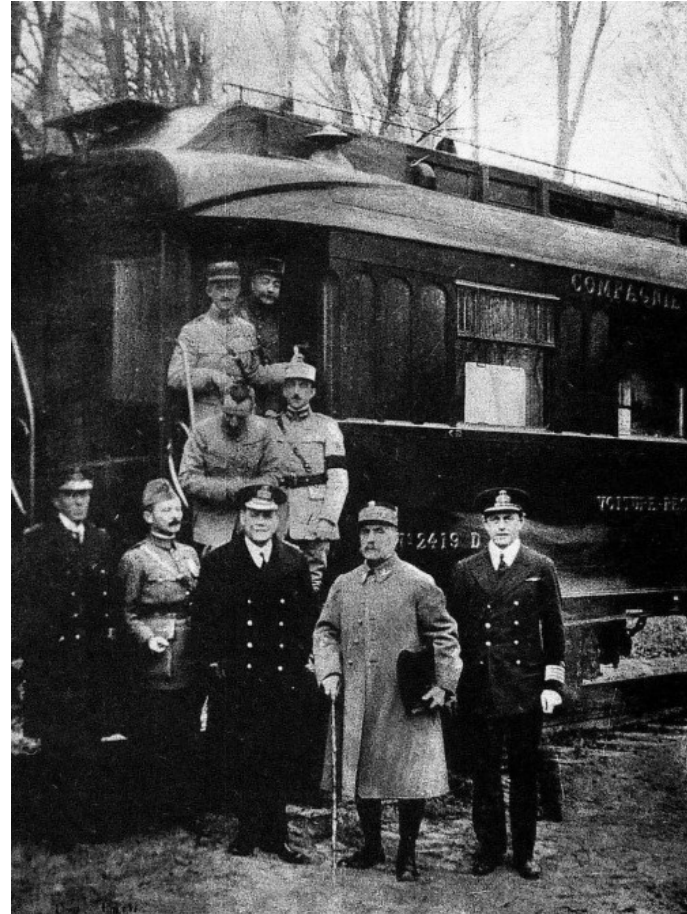
Ministr zahraničních věcí Arthur Zimmermann

Změna poměru sil

- 4. 11. na italské frontě vstoupilo v platnost příměří.
- Poslední německý císař Vilém II., který před blížící se revolucí v Německu uprchl z Berlína do belgického Spa, odstoupil 9. listopadu 1918
- Dne 11. 11. v 11 hodin bylo podepsáno příměří mezi státy Dohody a Německým císařstvím v železničním voze nedaleko francouzského Compiègne.

Železniční vůz nedaleko francouzského Compiègne.

Mírová konference v Paříži – nový mír pro Evropu

Pařížská mírová konference

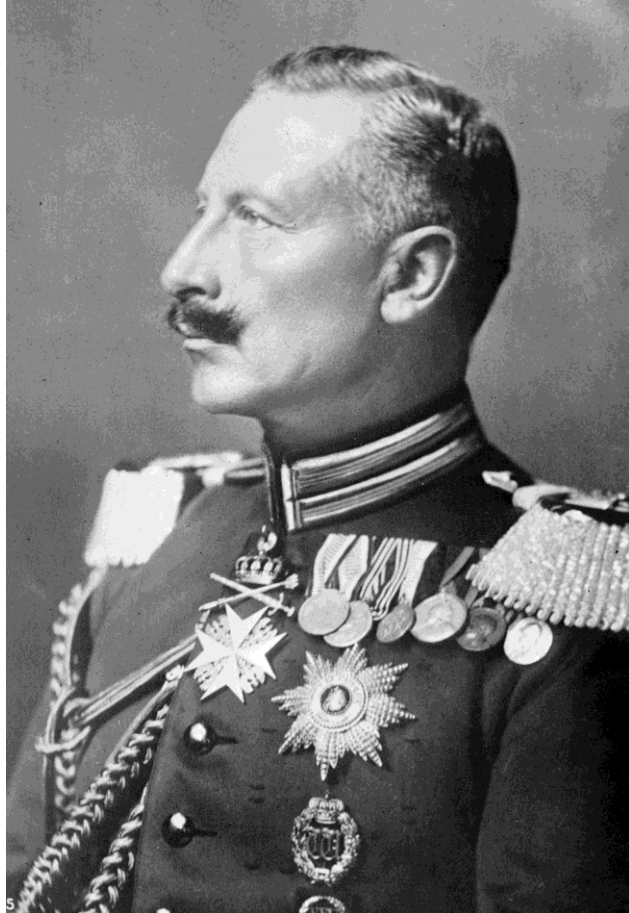

Mírová konference v Paříži - Vítězové

Poražení císař Vilém II

Odpovědnost Viléma II. za Velkou válku

- Mocnosti spojené a sdružené vznášejí veřejnou žalobu na Viléma II. Hohenzollerského, bývalého císaře německého, pro nejhrubší porušení zásad mezinárodní mravnosti a posvátné autority smluv.
- Ustaví se **zvláštní soud**, aby soudil obžalovaného, zajišťuje mu zásadní záruky práva hájiti se. Bude se skládati z **pěti soudců** jmenovaných po jednom těmito pěti mocnostmi: USA, Velkou Británií, Francií, Itálií a Japonskem.
- Soud bude souditi podle důvodů vyplývajících z nejvyšších zásad **mezinárodní politiky**, se snahou zajistiti úctu k povinnostem slavnostně převzatým, k mezinárodním závazkům i k mezinárodní mravnosti. Bude mu příslušet, aby určil trest, jaký uzná za vhodný.
- Mocnosti spojené a sdružené se obrátí k vládě nizozemské s žádostí, aby vydala bývalého císaře do jejich rukou na soud. (čl. 227)

Poražení - císař Karel I

Konec ambicí mocnářství

- Rakousko se zavazuje, že uzná plnou platnost **mírových smluv** a ujednání dodatkových., jež jsou nebo budou uzavřeny mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a **mocnostmi, které bojovaly po boku bývalého mocnářství rakousko-uherského**; že schválí ustanovení, jež byla nebo budou učiněna o území bývalé říše německé, Maďarska, království bulharského a říše ottomanské, a že uzná nové státy v hranicích, jež jim takto jsou určeny. (čl.90 Smlouvy Saint Germain)
- Rakousko se vzdává, pokud se jeho týče, ve prospěch Čelných mocností spojených a sdružených všech svých práv a právních titulů na území, která dříve náležela bývalému mocnářství rakousko-uherskému a která, ležící za novými hranicemi Rakouska. (čl.91 Smlouvy Saint Germain)

Podmínky vítězů - důsledek pro Evropu

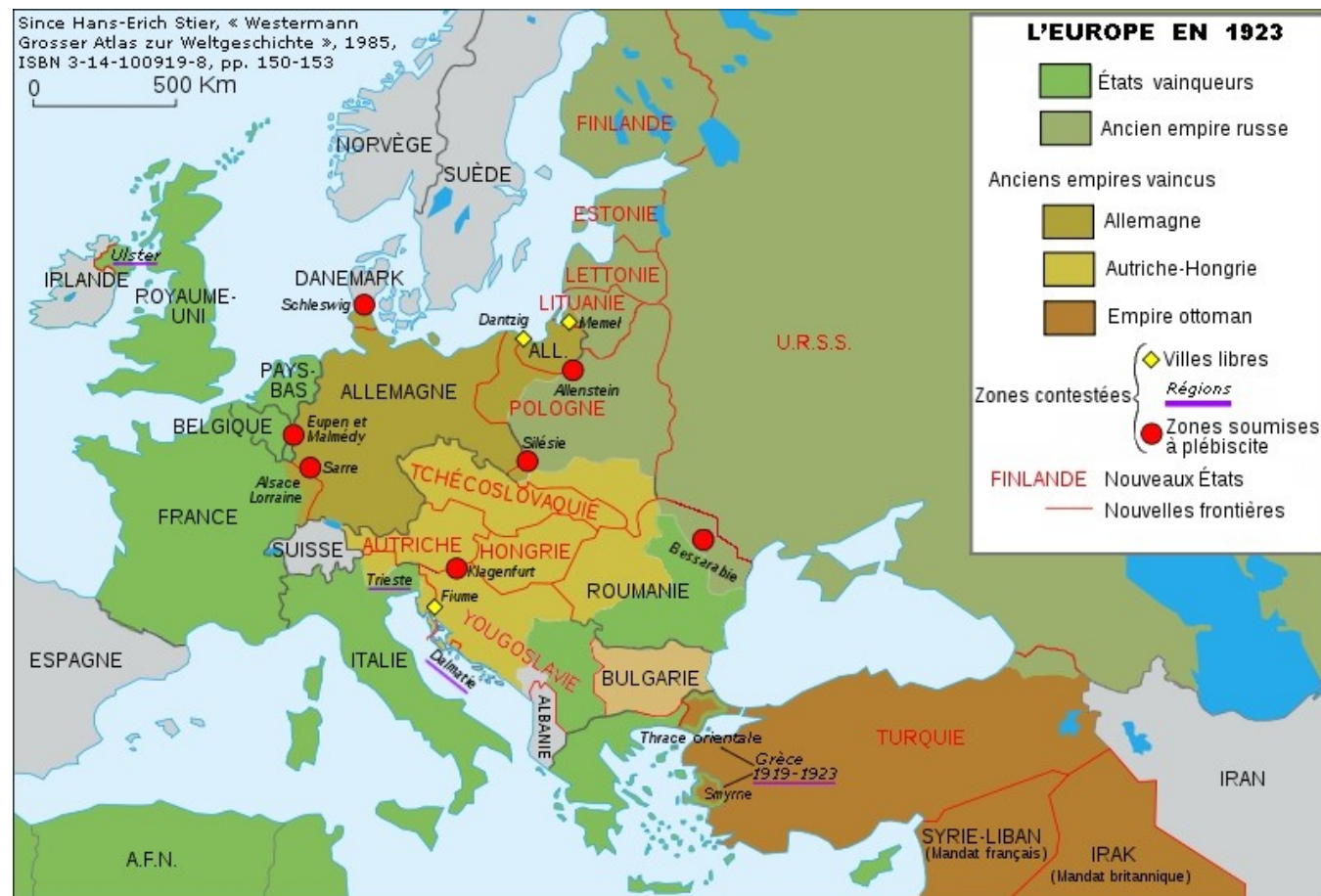
Vlády spojené a sdružené prohlašují a **Německo uznává**, že Německo a jeho spojenci jsou jako původci **odpovědni za všechny ztráty a škody**, jež utrpěli vlády spojené a sdružené a jejich státní příslušníci následkem války vnucené jim napadením od Německa a spojenců. (čl. 231 mírové smlouvy)

Hospodářský rozvrat

První světová válka zcela rozvrátila předválečnou světovou ekonomickou stabilitu. Evropské mocnosti kvůli zvyšujícím se výdajům na financování války záhy upustily od tzv. zlatého standardu a začaly své obrovské půjčky krýt prostřednictvím inflačních peněz. Největším věřitelem válčících států se pak staly Spojené státy americké.

Spojené státy americké, jejichž hospodářství zažívalo již od konce 19. století nebývale rychlý vzestup, byly zemí nejvíce ekonomicky profitující z první světové války.

Evropa po Velké válce v roce 1923

Společnost národů

- 28. června 1919 byla podepsána Versailleská mírová smlouva, čímž došlo k faktickému vytvoření Společnosti národů. Vlastní pakt byl podepsán 28.4.1919.
- Úkolem organizace byla poválečná demilitarizace, udržení světového míru, prevence před dalšími válečnými konflikty pomocí zásad kolektivní bezpečnosti a diplomatického vyjednávání. Těmito úkoly položila Společnost národů základ široké mezinárodní spolupráci.

Snaha nalézt světové mírové uspořádání

Založení Společnosti národů

Vysoké smluvní strany,

uznávajíce, že k rozvoji součinnosti mezi národy a k tomu, by se jim zaručil mír a bezpečnost, je dlužno

přijmout jisté závazky, že se neuchýlí k **válce**,

veřejně udržovat vztahy mezinárodní, založené na spravedlnosti a čestnosti, přísně zachovávat předpisy mezinárodního práva, uznávané od nynějška za závazné normy jednání vlád,

hájit spravedlnost a svědomitě zachovávat ve vzájemných stycích organisovaných národů všechny smluvní závazky uložené smlouvami, přijímají tuto úmluvu, jíž se zakládá Společnost národů.

Založení společnosti národů 28.4.1919

Vývoj členství států ve Společnosti národů

- V roce 1920 vešel v účinnost základní dokument organizace, Pakt Společnosti národů.
- Pakt Společnosti národů nebyl ratifikován Kongresem USA, Spojené státy se tak přes velký vliv jejich prezidenta na vznik společnosti nikdy členy nestaly.
- Celkový počet členských zemí se od 20. let značně měnil. Roku 1926 se členem stalo Německo (vystoupilo roku 1933), Sovětský svaz byl přijat roku 1934 (jako jediná členská země byl vyloučen roku 1939). Ze Společnosti národů v roce 1933 vystoupilo Japonsko a roku 1937 Itálie.

Závazky členů Společnosti národů

- Členové Společnosti se zavazují, že budou šetřit a **hájit územní celistvost a nynější politickou nezávislost všech členů Společnosti proti každému vnějšimu útoku**. Při útoku, hrozbě útokem neb nebezpečí útoku navrhne Rada prostředky, jak zabezpečit provedení tohoto závazku. (čl. 10 Paktu)
- Členové Společnosti jsou zajedno v tom, že vyskytne-li se mezi nimi **spor**, který by mohl vésti k **roztržce**, předloží věc buď **rozhodčímu nebo soudními řízení nebo k přezkoumání Radě**. Jsou dále zajedno v tom, že se v žádném případě **neuchýlí k válce dříve**, než uplynou **tři měsíce** od nálezů rozhodčích nebo soudu neb od zprávy Rady. (čl.12 Paktu)

Palác společnosti národů v Ženevě

Poslání společnosti národů

- k rozvoji součinnosti mezi národy a k tomu, by se jim zaručil mír a bezpečnost , je dlužno
- přijmout jisté závazky, že se neuchýlí k válce,
- veřejně udržovat vztahy mezinárodní, založené na spravedlnosti a čestnosti,
- přísně zachovávat předpisy mezinárodního práva, uznávané od nynějška za závazné normy jednání vlád,
- hájit spravedlnost a svědomitě zachovávat ve vzájemných stycích organisovaných národů všechny smluvní závazky uložené smlouvami,
- přijímají tuto úmluvu, jíž se zakládá Společnost národů

Poslání Rady Společnosti národů

- Činnost Společnosti se vykonává prostřednictvím Shromáždění a Rady za pomoci Stálého sekretariátu.
- Shromáždění se skládá ze zástupců členů Společnosti.
- **Rada se skládá ze zástupců čelných mocností spojených i sdružených a ze zástupců čtyř dalších členů Společnosti.** Tyto čtyři členy Společnosti volí Shromáždění svobodně v obdobích, jež uzná za vhodné.
- Se schválením většiny Shromáždění může Rada určit další členy Společnosti, kteří mají nadále být v Radě trvale zastoupeni. S tímž schválením může zvýšit počet těch členů Společnosti, kteří mají být voleni shromážděním, aby byli zastoupeni v Radě.
- Shromáždění určuje dvoutřetinovou většinou pravidla o volbě nestálých členů Rady a zvláště pravidla, jimiž se stanoví délka jejich mandátu a podmínky opětného zvolení.

Nové ideologie- důsledek mírového
uspořádání

Fašismus

- **Fašismus** je politická ideologie, jejímiž typickými rysy jsou zejména vůdcovský autoritativní princip, vypjatý nacionalismus, militarismus, sociální darwinismus, kult modernity, mládí a síly jakož i silná ekonomická role státu chápaného korporativisticky.
- Soukromé vlastnictví musí sloužit kolektivnímu prospěchu (italsky *fascismo*, od fasces, římského symbolu moci), politické hnutí vedené Benitem Mussolinim.
- Fašismus navíc ve srovnání se staršími politickými proudy postrádal jednotnou systematickou doktrínu a jasný program, vyznačoval se velkou pružností a pragmatismem co do svých taktických cílů i prostředků.

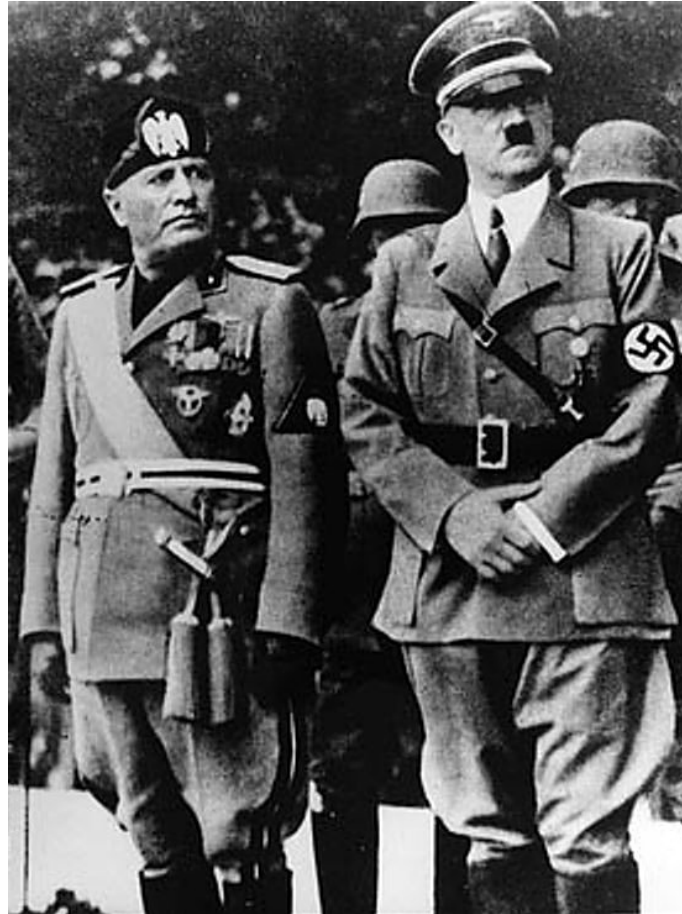
Fašismus v Itálii

Italský vpád do Etiopie v roce 1936

- Válka v Etiopii přinesla režimu Benita Mussoliniho i jemu osobně velkou oblibu v širokých vrstvách italského národa. Duce vyhlásil **založení impéria**.
- Francie a Spojené království, které byly ochotny připustit dominanci Itálie nad Etiopií, byly šokovány a pobouřeny svévolným útokem a brutálně vedenými akcemi fašistických vojsk.
- Itálie dostala do izolace, kterou ještě prohloubila její intervence ve Španělsku. To vedlo Mussoliniho k jeho sblížení s nacistickým Německem. Osa Berlín-Řím a později i Ocelový pakt. V roce 1937 Itálie vystoupila ze Společnosti národů.

Fašismus podhoubí pro vznik nacismu

Revanšismus

Revanšismus - náprava Versailleského mírového systému, který požadoval úplné uznání zodpovědnosti za první světovou válku,

- zaplacení reparací ve výši 132 miliard marek,
- pouze stotisícovou armádu a
- ztrátu některých kolonií.

Toto způsobilo kolaps Výmarské ekonomiky.

Nacismus

1. obhajoba lidové (národní) komunity (Volksgemeinschaft) jako společnosti bez třídního antagonismu,
2. vypjatý nacionalismus
3. oslava meritokratického principu a zvyšování socioekonomického statutu prostřednictvím vzdělání a talentu;
4. oddanosti „boji“ (Lebenskampf, Leistungskampf)
5. věrnosti soc. životu jako voluntaristickému vztahu „vůdce – přívrženec“, vlastního kultu vůdce. (Führerprinzip)
6. Rasismus, nadřazenost germánské rasy nad ostatními rasami
7. Antisemitismus - holokaust

Nástup nacismu

- Adolf Hitler otevřeně neuznává Versailleské mírové upořádání. Neuznává porážku Německa. Německá generalita toliko zradila svou zem podpisem příměří 11. listopadu 1918.
- Ideologie rasismus
- Antisemitismus
- Antikomunismus
- Právo na životní prostor

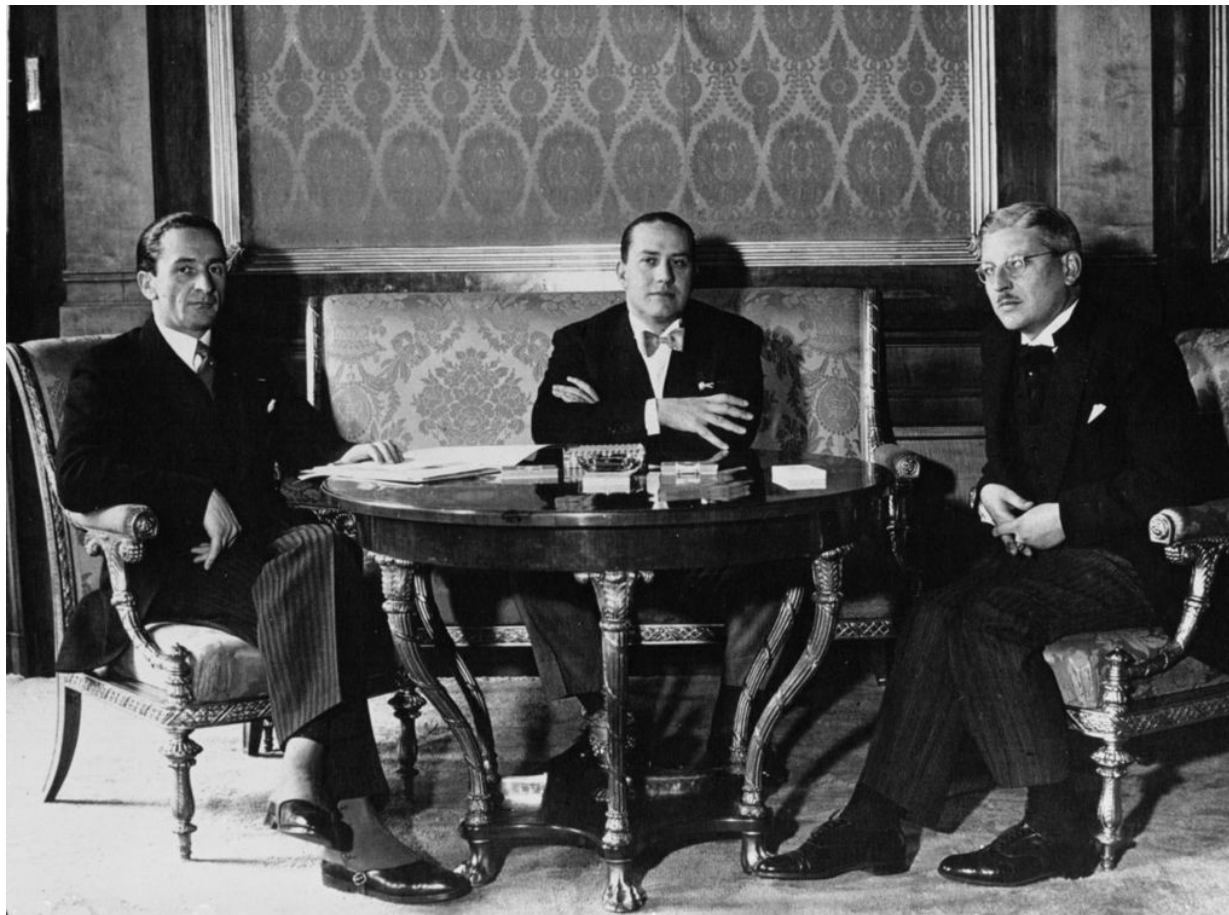

Cesta k nové válce

Anšlus Rakouska

- Hitler 11.3.1938 poslal rakouské vládě ultimátum. Vyžádal předání veškeré moci do rukou Rakouské nacionálně socialistické strany nebo bude čelit invazi. Hitler, aniž by čekal na odpověď, v jednu hodinu podepsal příkaz k invazi.
- Rakouský kancléř Kurt Schuschnigg hledal pomoc pro rakouskou nezávislost velmi snažně v hodinách během ultimáta. Zjistil, že možní velcí spojenci, jako Francie nebo Spojené království, nebudou ochotni učinit opatření proti německé invazi.
- Z toho důvodu přistoupil na rezignaci, povolil nacistům převzetí vlády, aby zabránil krveprolití

Kurt Schuschnigg (vpravo)

Seyss-Inquart a Hitler ve Vídni

Mnichovská dohoda

- Mnichovská dohoda dohoda mezi Německem, Itálií, Francií a Velkou Británií o postoupení pohraničních území Československa Německu. Byla dojednána 29. září 1938 v Mnichově v tzv. Führerbau (ve všech jazykových verzích pak byla podepsána po půlnoci, tj. 30. září 1938).
- Zástupci čtyř zemí – Neville Chamberlain (Velká Británie), Édouard Daladier (Francie), Adolf Hitler (Německo) a Benito Mussolini (Itálie) – se dohodli, že Československo musí do 10. října postoupit pohraniční území obývané Němci (Sudety) Německu. Zástupci československé strany (Hubert Masařík, Vojtěch Mastný) byli přítomni, ale k jednání samotnému nebyli přizváni.

Dohoda o nás, bez nás.

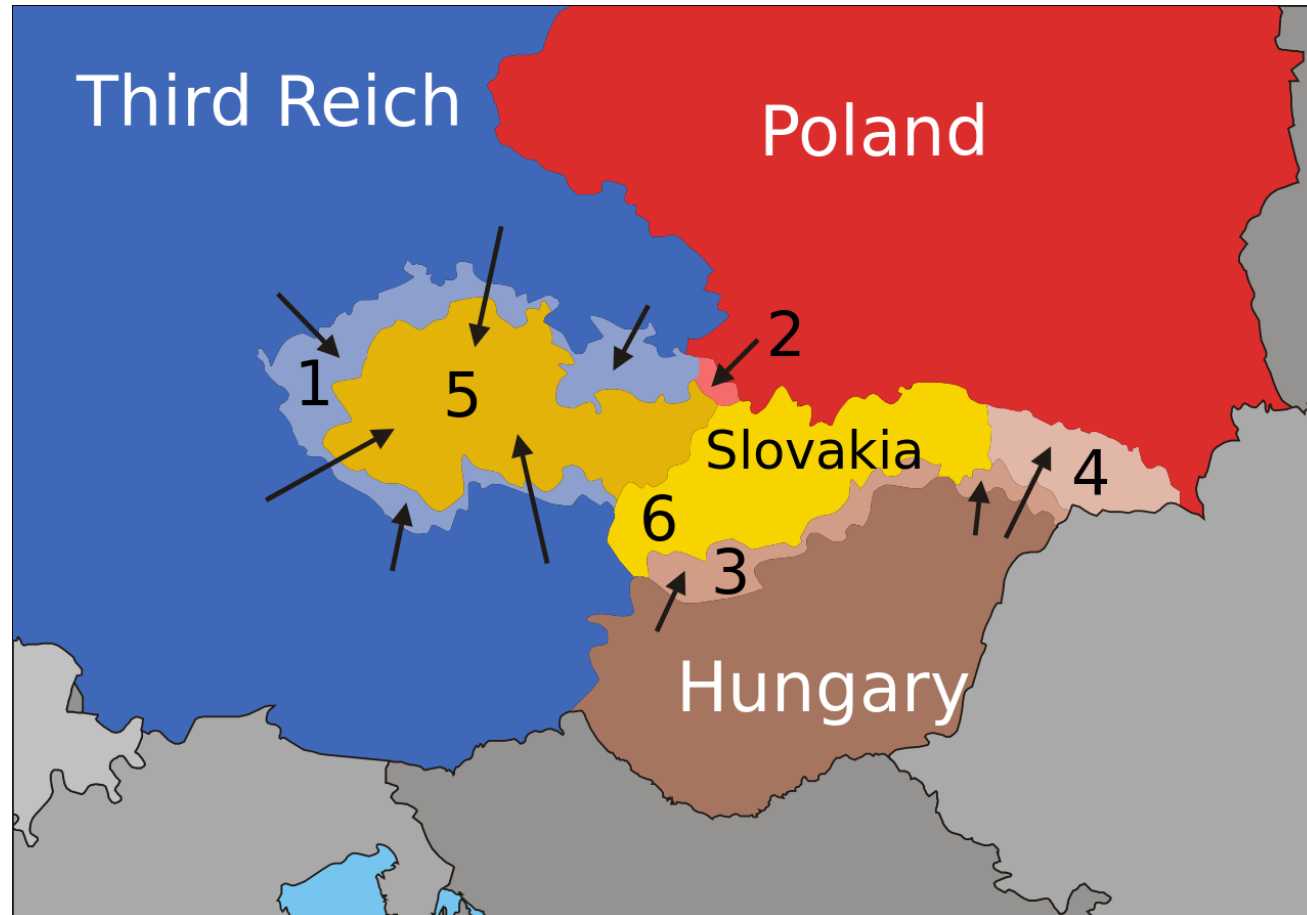

Bundesarchiv, Bild 146-1970-052-24
Foto: o. Ang. | 29. September 1938

Signatáři Mnichovské dohody

Důsledek Mnichovské dohody pro ČSR

Pakt Ribbentrop–Molotov

- Smlouva o neútočení mezi nacistickým Německem a Svazem sovětských socialistických republik, podepsaná v Moskvě 23. srpna 1939.
- Ve smlouvě se obě strany zavázaly, že nepoužijí vojenskou sílu proti druhé straně a nespojí se s jejími nepřáteli.
- Smlouva znamenala zásadní obrat ve vztazích obou zemí a byla v podstatě dodržována až do 22. června 1941, kdy nacistické Německo napadlo Sovětský svaz (operace Barbarossa). Uzavření smlouvy předcházelo jednostranné německé zrušení německo-polského paktu o neútočení dne 28. dubna 1939 (polsko-sovětský pakt o neútočení však byl stále v účinnosti a Sovětský svaz jej jednostranně porušil až svým vpádem do Polska 17. září 1939)

Vjačeslav Molotov a Joachim von Ribbentrop

Počátek druhé světové války

- Druhá světová válka (1939–1945). Zúčastnila se většina států světa. Tento konflikt se stal s více než **62 miliony obětí** na životech dosud největším a nejvíce zničujícím válečným střetnutím v dějinách lidstva.
- Brzy po okupaci zbytku Československa 15. března 1939 vypukla válka v Evropě. Začala dne 1. září 1939, když nacistické Německo přepadlo Polsko. Krátce poté vyhlásily Francie, Spojené království a státy Commonwealthu Německu válku. 17. září napadl Polsko i Sovětský svaz (SSSR).
- Blesková válka na západě Evropy začala dne 10. května 1940, kdy německý Wehrmacht na rozkaz Adolfa Hitlera překročil hranice Belgie, Nizozemska a Lucemburska, a poté obešel obrannou Maginotovu linii. Po rychlé porážce francouzské armády vstoupila německá vojska 14. června do Paříže. Francie kapitulovala 22. června 1940 a Hitlerova vojska obsadila postupně celou zemi.

Podivná a Blesková válka

- Podivná válka – 1.9.1939 až 10.5. 1940 Velká Británie a Francie vyhlásily válku Německu jako důsledek napadení Polska, ale nikde se nebojovalo.
- Blesková válka na západě Evropy začala dne 10. května 1940, kdy německý Wehrmacht na rozkaz Adolfa Hitlera překročil hranice Belgie, Nizozemska a Lucemburska, a poté obešel obrannou Maginotovu linii. Po rychlé porážce francouzské armády vstoupila německá vojska 14. června do Paříže. Francie kapitulovala 22. června 1940 a Hitlerova vojska obsadila postupně celou zemi.

Podpis příměří ve stejném vagonu u Compiègne 22. června 1940

Francie po podepsání příměří

Mapa Evropy před útokem na SSSR (22.6.1941)

Sovětský a německý důstojník si blahopřejí po obsazení Polska

Konec světové války – konference v Jaltě

Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi Československem a Svazem sovětských socialistických republik

- Podepsána v Moskvě 12.12.1943
- Signatáři smlouvy byli československý velvyslanec v Moskvě Zdeněk Fierlinger a sovětský komisař zahraničních věcí Vjačeslav Michajlovič Molotov, přičemž při podpisu byl přítomen také Edvard Beneš a Josif Vissarionovič Stalin.

Československá orientace

- Závazek vzájemné **vojenské a jiné pomoci a podpory** ve válce proti Německu a jeho spojencům.
- Závazek nevstoupit do jednání s vládou Německa (nebo jinou německou vládou, která se nevzdá válečných záměrů) a bez vzájemné dohody neuzavírat příměří nebo mír s Německem ani s jeho spojenci.
- Závazek vzájemné vojenské a jiné pomoci a podpory v případě války s Německem nebo jeho spojencem po skončení druhé světové války.
- Dohoda o „těsné a přátelské spolupráci“ po válce, založená na zásadách nevměšování do vnitřních záležitostí druhého státu, vzájemného respektování svrchovanosti, vyvíjení „co možná nejširších“ hospodářských styků a vzájemného poskytování hospodářské pomoci.
- Závazek neuzavírání spojenectví nebo neúčasti na koalici namířené proti druhé smluvní straně.
- Platnost smlouvy určena na dobu 20 let od podpisu s prodloužením na dalších pět let, pokud jedna ze smluvních stran nevypoví smlouvu 12 měsíců před uplynutím lhůty. Smlouva podléhá ratifikaci.

Čtyři memoranda

- Memorandum československé vlády k **transferu Němců a Maďarů z ČSR** – formulována zásada, že podle **zákonů Německa jsou „všichni Němci v ČSR říšskými občany“** a že do pěti let mají opustit území ČSR, pokud o jejich československém státním občanství nerozhodne československá vláda . Další zásadou bylo, že ve všech obcích v ČSR musí být alespoň 67% podíl obyvatelstva české, slovenské nebo ukrajinské národnosti.
- Memorandum československé vlády o vojenských otázkách – otázky organizace československých vojenských jednotek na území SSSR (1. čs. armádní sbor, 1. čs. smíšená letecká divize, 2. čs. paradesantní brigáda a další), sovětské vojenské pomoci československé armádě a poválečné **spolupráce armády ČSR s Rudou armádou**.
- Memorandum československé vlády o **poválečné československo-sovětské hospodářské spolupráci** – **proklamovalo, že veškerý vojenský průmysl v ČSR bude znárodněn a proběhne reorganizace bank a úvěrového systému v ČSR**.
- Memorandum československé vlády o požadavcích týkajících se postavení Československa a řešení otázky jeho národnostních menšin po uzavření příměří.

Nová československá vláda

Košický vládní program

Dne 5. 4. 1945 v Košicích schválený program československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků.

Počátek regulované demokracie

Nástup k převzetí moci komunisty v únoru 1948

Nové pojetí bezpečnosti

- Po více než šesti letech cizácké poroby přišel čas, kdy nad naší těžce zkoušenou vlastí vzchází slunce svobody. Na své slavné vítězné cestě na západ **osvobodila Rudá armáda** první části Československé republiky. Tak bylo umožněno díky našemu velkému spojenci, Sovětskému svazu, že na osvobozené území se vrátil prezident republiky a byla zde, opět na domácí půdě, vytvořena nová československá vláda.
- S pomocí Sovětského svazu bude dovršeno osvobození Československé republiky, aby tak s jeho oporou byla navždy zajištěna její svoboda a bezpečnost a aby za všestranné součinnosti se Sovětským svazem byl národům Československa zabezpečen pokojný rozvoj a šťastná budoucnost.

Varšavský vojenský pakt

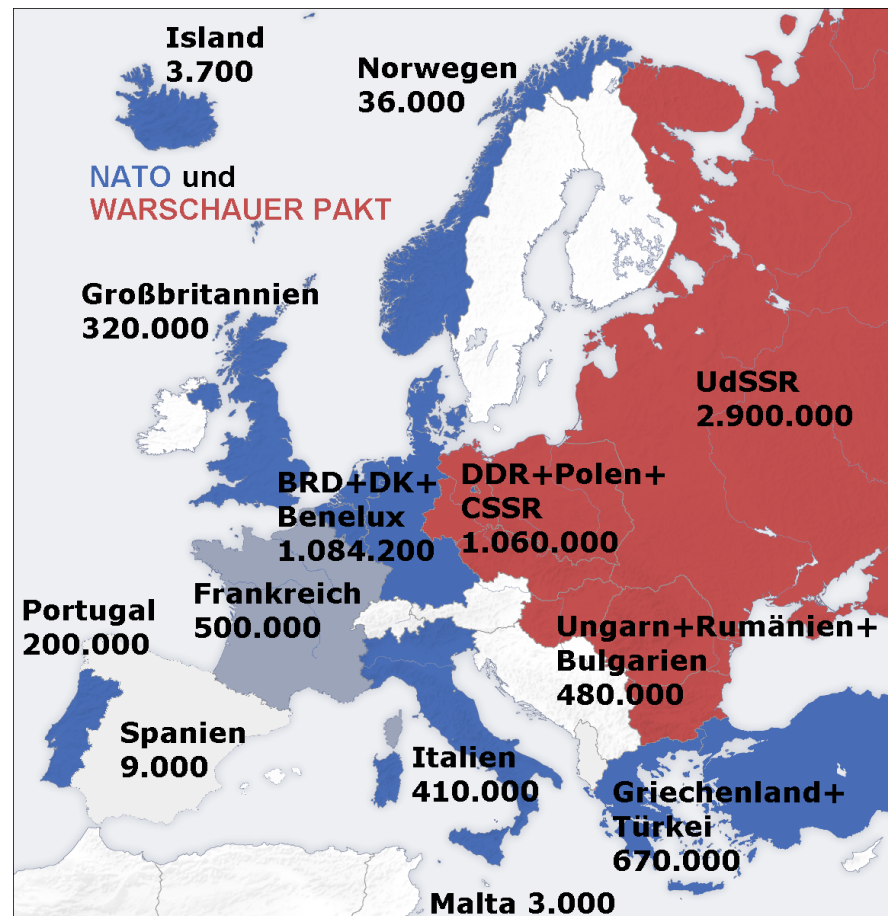
- Vznikl na základě Smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci podepsané 14.5.1955 Albánií, Bulharskem, Československem, Maďarskem, NDR, Polskem, Rumunskem a SSSR ve Varšavě.
- Formálně byl reakcí na zřízení Západoevropské unie a Pařížské dohody umožňující vstup Západního Německa do NATO.
- Smlouva byla uzavřena na 20 let s automatickým prodloužením o 10 let pro státy, které ji rok před uplynutím lhůty nevypoví.
- Albánie se přestala zúčastňovat činnosti Varšavské smlouvy v roce 1962 a 13. září 1968 ji na protest proti invazi armád pěti členských zemí do Československa vypověděla. Invaze se nezúčastnilo rovněž Rumunsko.

Lídry států Varšavského paktu 1987

Rozdělení světa mezi vojenské pakty

Konec Varšavské smlouvy

- Dne 25. února 1991 bylo na mimořádné schůzce Politického poradního výboru v Budapešti rozhodnuto o rozpuštění vojenských struktur Varšavské smlouvy.
- Československo pak navrhlo úplné ukončení platnosti smlouvy, které ostatní členové přijali a příslušný protokol zástupci vlád šesti zbývajících členů podepsali na schůzce výboru 1. července 1991 v Praze v Černínském paláci.

Pařížská charta 1990 nová bezpečnostní strategie

Bílá kniha pro obranu

Základní koncepční text pro formulaci vnitrostátní bezpečnostní politiky v oblasti obrany země.

Primární odpovědnost nese vláda

Ústřední orgán státní správy je Ministerstvo obrany

Politická reprezentace úkoluje vlastní velení Armády České republiky (Generální štáb Armády České republiky)

Vlastní obsah politice dávají politické strany vládní koalice

Obranné plánování

- Zavést důsledně jednotnou a závaznou soustavu cílů a jejím prostřednictvím koordinovat a integrovat obranné plánování s ostatními plánovacími a dalšími návaznými procesy, včetně rozpočtování.
- Propojit tak plánování věcné a finanční. Odpovědným funkcionářům – manažerům cílů poskytnout potřebné nástroje a pravomoci k plnění jejich úkolů.
- Aplikovat prioritizaci požadavků v závislosti na dostupnosti zdrojů a vyhodnocení rizik z odkladu či zrušení požadavku.
- Zřídit Radu ministra obrany pro plánování jako poradní orgán pro projednávání strategických záležitostí v rámci obranného plánování a integraci civilních a vojenských aspektů plánovacího procesu

Ekonomické řízení

- Cílově orientované rozpočtování umožňující sledovat nákladovost, výkony a porovnávat je se stanovenými cíli.
- Úžeji provázat systém velení a řízení se systémem ekonomického řízení a zprůhlednit veřejnou kontrolu nad nakládáním s veřejnými zdroji. Vytvořit systém funkčního controllingu.
- Usilovat o stabilitu výdajů na obranu a udržení dlouhodobé plánovací předvídatelnosti prostřednictvím sestavování klouzavého rozpočtového výhledu v metodice 1 + 4 roky (běžný rozpočtový rok se čtyřletým výhledem).

Personální řízení

- V zájmu zastavení či alespoň zpomalení stárnutí ozbrojených sil a zvýšení atraktivity vojenského povolání a konkurenceschopnosti na trhu práce zavést nový kariérní řád.
- Změnit obsah vzdělávacích a výcvikových programů. Klást důraz na rozvoj praktických vojenských znalostí a velitelských dovedností absolventů vojenských škol a kariérových kurzů.
- Posilovat atraktivitu kariéry vojáka. Racionalizovat struktury a funkce stávajících výcvikových a vzdělávacích aktivit a institucí. Maximálně využívat vzdělávací kapacity a programy v domácích a zahraničních zařízeních

Vojenské schopnosti

- Pravidelně revidovat mobilizační potřeby, zachovat a rozvíjet především schopnost operační přípravy území pro přijetí spojeneckých posil (Host Nation Support, HNS)
- zajistit efektivní podporu a podmínky pro přijetí spojeneckých sil na území ČR
- plnění úkolů v aliančním integrovaném informačním prostředí (Network Enabled Capability, NEC); z budování integrovaného systému vojskového zpravodajství, sledování, průzkumu, zaměřování a ničení cílů;
- zvyšovat interoperabilitu, nasaditelnost a udržitelnost sil podle standardů NATO; z preferovat materiál a techniku s největší pravděpodobností nasazení v operacích,
- zajistit naplnění minimálních vojenských požadavků na ochranu vzdušného prostoru ČR a z zachovat prostředky pro podporu integrovanému záchrannému systému (IZS)

Akvizice a hospodaření s majetkem

- Zavést akviziční systém založený na transparentním a adresném, cílově orientovaném plánování.
- Kontrolovat proces nezávislým, technickým a právním dohledem.
- Maximálně využívat služeb akviziční Agentury NATO pro údržbu a zásobování (NATO Maintenance and Supply Agency, NAMSA).
- Zdržovat rozsah a počet vojenských výcvikových prostorů tak, aby odpovídal potřebám Armády České republiky.
- vést k větší samostatnosti a konkurenceschopnosti státní podniky zřizované Ministerstvem obrany.
- Koordinovat využití jejich kapacit v kontextu kapacit českého obranného průmyslu. Podporovat jejich uplatnění v mezinárodních projektech.

Kontrola

- Konsolidovaný kontrolní systém Ministerstva obrany založený na třech pilířích: kontrole prováděné vedoucími zaměstnanci, kontrole prováděné odbornými kontrolními orgány a hodnocení efektivity procesů prováděné interním auditem.
- Aplikovat antikorupční program založený na principech etického kodexu a otevřenosti vůči veřejnosti.
- Soustředit se na mapování konkrétních rizik, na nastavení kontinuálních kontrol, na monitorování nestandardních transakcí a na vyvozování osobní odpovědnosti v případě porušování předpisů.

Svatá válka konce 20. století

- <https://www.youtube.com/watch?v=oKRSI1IZiSM>